

ABONAMENTUL:

Pe un an	160 Lei
Pe jumătate de an	80 Lei
Exemplarul	3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

Două concepții

~ Vae victis!... ~

Venalul motto „Prin noi înși-ne“ al d-lui Vintilă Brătianu, nu e tot una cu substanțialul prognostic „Prin tine însu-ți“ al d-lui Iuliu Maniu. Cel dintâi, e identic cu trufașul german de odinioară: „Deutschland über alle“, temut de întreaga Europă și săpătat în urmă în negura uitării, ca un vifor iminent de nedreptăți și înșelăciuni ale două sferturi de veac... E o loznică maimuțărâță ridicul după personalități, cu cari dl. Vintilă, nu se poate compora în una și aceeași zi.

În sprijinul acestor afirmări, e suficient să amintim tripotașele și urletele nebune ale întregii opoziții, acompaniate de articole, ale căror titluri curioase, așternute cu niște litere de o schioapă, nu sunt altceva, decât probe exasperate de a provoca un tulbure, în care să poată pescui. E bine, dar unde și cine vor fi acei tutti quanti, cari se vor preface în râuri, ori piscine ușor exploataive, când Poporul român și-a regăsit deja păstorul pierdut...? Încotro sunt plaiurile cu ugere pline, cari se vor lăsa din nou să fie reduse la expediente, numai de dragul exigențelor poficioase ale unor exclusiviști zavergii?

Mobilizarea imperativă a șefilor organizatori de către dl. Vintilă, pentru campania de răsturnare, nu e, nici pe departe o doctrină stăpânitoare a conștiinței neamului nostru batjocorit, care trezindu-se încet, dar sigur, se menține acum în cea mai înclăștă criză de credulitate față de incestuoșii trecutului. De aceea, toate valurile de încercări liberale, vor fi iezite de o expansivă rușine, ce-și va auzi ecoul și peste hotarele țării. Nu e tot acelaș lucru deci, zidul glacial al d-lui Vintilă Brătianu, rezumat în cuvintele „prin noi înși-ne“ și farul poporului al d-lui Iuliu Maniu, ce reprezintă culmea iubirii pentru națiunea, fără de a cărei brațe vâjujose, n'ar putea vieții păturile supra-puse. Dar cum să fi pătruns însă adâncimea acestei adevăr etern pâlcurile comparte de lăcuste ale liberalilor, când aceste și-au luat sborul cu intenția să devoreze tolul ce vor găsi în cale, întunecând până și vazăduhul...

E prea târziu! Cine n'a știut să adoască de la început razimul în talpa țării, n'o să știe, nici de azi înainte. Dragostea unei țări, nu se resplătește prin mij-

loace de represiuni și ultragieri turbate. Tot ș, neastâmpărata turmă borfașă, introdusă odată în mojiția „dreptului pumnului“, înhăitâr du-se cu fiarele din codru dinaintea urgiei poporului, a evadat din restricțiunile acestei legi psihologice, destrămand și ultima porțiune de paciință a acelora, dela cari aștepta s'o pască și pe mai departe. Și a căzut!...

N'au să se bosumfle așadar inabordabilii acesti herghelii, dacă de acum încolo, le vom striga la timpan, în loc de „bună ziua“, un străvechiu „Vae victis!...“, ca un fel de ofertă facilitară, pentru a și examina conștiința atât de îngreuiată prin răstriștea regimului afurisit al trecutului apropiat... *Șireagu O.*

Redacționale. *Intenționând să facem ca de Sf. Paști ziarul „ROMÂNUL“ să apară într'un număr festiv, rugăm pe toți dnii colaboratori și prietenii noștri să ne trimită articolele cât mai grabnic. Preferim articole cu conținut cultural, istoric, literar și economic.*

Demonstrația studenților în teologie.

Gravele inchiziții din Rusia comunistă împotriva creștinilor au produs în întreaga lume creștină o consternare generală.

Atât biserica ortodoxă cât și celelalte biserici au protestat vehement contra singeroaselor crime din Rusia și în semn de protest preoțimea și studențimea universităților din toate statele au manifestat pe străzi. Cruntele fărădelegi ale comuniștilor au avut o repercusiune și în țara noastră. La București, Cluj, Cernăuți. Chișineu și Timișoara au avut loc mari manifestațiuni studențești și servicii religioase pentru victimele creștine din țara nesăbuiților criminali. Studențimea teologică din Arad a ținut ca Duminică la 30 Martie seara la ora 6 să demonstreze și ea în mod demn și disciplinat, parcurgând bulevardul Reg. Maria și oprindu-se în fața teatrului-național unde, după ce un student a ținut o cuvântare, s'a cântat imnul regal și alte cântări naționale; — de aci apoi și-a urmat drumul în mod pașnic spre casă.

Citiți și răspândiți
„Românul“

Constituirea consiliului județean

— Președinte al delegației a fost ales cu unanimitate de voturi d. dr. A. Lazar. —

La 31 Martie a. c. a avut loc la Arad constituirea consiliului județean. Este știut că contestațiunile înaintate contra alegerii au fost revocate și astfel constituirea a fost admisă de lege. Termenul de constituire fixat pe ziua de 27 Martie a suferit o amânare din cauză că membrii parlamentari și membri în consiliu au fost reținuți în parlament, constituirea s'a ținut deci numai la 31 cor.

Ziua constituirii a fost remarcată prin drapelul național ce fâlfâiau la ambele edificii ale prefecturii județului: Consilierii au ținut să se prezinte în haine sărbătorești, Imbrăcămintea albă și curată a consilierilor țărani și jachetele negre ale intelectualilor a contribuit în mod însemnat la seriozitatea actului constituirii.

Constituirea a avut loc în sala festivă a prefecturii județului. La apariția vrednicului președinte d. Ștefan Cicio Pop au izbucnit spontan furtunoasele ovățiuni ale consilierilor prezenți. Aceștia în număr de 37 au ocupat locurile destinate lor în sala festivă.

Ședința s'a deschis la orele 10 a.m. de către d. Ștefan Cicio Pop ca cel mai vârstnic consilier al județului. Dsa ocupând scaunul de președinte ad-hoc a procedat imediat la constatarea prezenței membrilor. Au făcut act de prezență toți membri în număr de 37, afară de d. dr. A. Grozda, care e bolnav la Viena. Locul de secretar al consiliului l a ocupat d. dr. Nichin șeful serv. adm. Trecându-se asupra constatărilor cazurilor de incompatibilitate, nedemnită și incapacitate și aflându-se că asemenea cazuri nu sunt, d. Anghelina primpretorul de reședință care înlocuște pe d. prefect dr. Marșieu, a luat jurământul membrilor prezenți. S'a trecut apoi la alegerea biuroului, președintelui delegațiunii permanente și a membrilor în diferite comitete. Ca scrutatori ai voturilor date au fost designați dnii părintele Arc. Crâșnic, Hunyar Alg. și Daranyi A.

Biuroul consiliului județean

Președinte al consiliului județean a fost ales cu unanimitate de voturi dl. Ștefan Cicio Pop, iar ca vicepreședinți dnii: Alexandru Vlad și dr. Sever Popovici. Secretari ai consiliului au fost aleși cu unanimitate dnii: dr. Laza Romul din Șiria și dr. Cornel Buștea din Chișineu, iar ca chestori: dnii Ion Draja din Radna cu 37 voturi și dr. Ursuți A. din Pecica cu 35 voturi. A mai primit două voturi d. Brădean Zănobie din Comlăuș în locul de chestor.

După terminarea acestei alegeri s'a ridicat d. președinte Șt. Cicio Pop și atât în numele Dsale cât și al celor aleși mulțumește pentru încrederea a

cordată și remarcă necesitatea unei activități intense pentru dezvoltarea economică a județului Arad singură care poate duce la progresul de care s'a învrednicit partidul național-țărănesc.

Membrii biuroului ocupându-și locul alături de d. președinte, se procedează la alegerea președintelui delegațiunii permanente.

D. dr. Augustin Lazar ales cu unanimitate.

Singurul candidat la postul de președinte al delegațiunii permanente, fostul subprefect dr. Augustin Lazar a fost ales cu unanimitate de voturi. Fiind invitat în sală de d. președinte Șt. Cicio Pop prin o delegațiune de parlamentari și țărani s'a adus la cunoștință rezultatul alegerii dsale.

D. Șt. Cicio Pop a ținut să dea acestei manifestații de simpatie și de apreciere a aptitudinii dlui dr. Lazar cuvenita solemnitate, pentru care în cuvinte bine simțite s'a adresat președintelui ales.

„Este o rară distincție și o satisfacție — a zis d. Președinte Șt. Cicio Pop — pentru munca ce ai depus-o în interesul obștesc. Cu cât de mare îți este bucuria cu atât mai mare trebuie să-ți fie îngrijorarea. Nu uita că județul nostru este un județ de frontieră și că întocmirile noi de stat azi ne pun îndatoriri mari și noi. Partidul național-țărănesc prin legea administrației locale a realizat unul dintre cel mai frumos punct al programului său: autonomia locală care este cea mai mare victorie a partidului nostru. Totul atârnă dela noi, cari când am intrat în această sală ne-am desbrăcat de politica de partid pentru că nu voim să facem aci politică ci numai gospodărie bună și sănătoasă. În sarcina Dta la cade toată munca consfințită de această lege administrativă pe care trebuie să o aplici cu dreptate și dragoste față de toți cetățenii acestui județ căci doar inima română este iubitoare și respectă libertățile tuturor. de orice naționalitate etnică să fie. În primul rând va fi necesară întărirea elementelor producătoare, între care a populației noastre dela sate, care a fost asuprită și care trebuie ridicată la nivelul economic pe care o dorește și o dorim. În postul ce ai fost ales să vă conducă spiritul dreptății și al colegialității față de subalterii DV. fără a întârzia să introduceți cea mai severă disciplină în întregul organism al județului. Dta ca organ executiv vei indepli toate străduințele guvernului nostru pentru îmbunătăți

Continuare în pagina III-a.

Stegarii cercurilor de voinici sunt rugați a veni la Arad, la Clubul part. naț-țăr. în ziua de || cor. Vineri o. 10 a.m.

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 500.—510.—	per 100. kg.
Orz	" 290.—300.—	" " "
Ovăș	" 300.—310.—	" " "
Porămb	" 260.—280.—	" " "

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 15—25000.—
" " boi	" 15—25000.—
" " porci	" 2—4500.—
Vacă	" 6—9000.—

Către

Toți D-nii Notarii și președinți ai Composesoralelor Urbariale din județi

Vi se aduce la cunoștință mai jos adresa Ministeriului de Agricultură și Domenii Direcțiunea Generală Zootehnică relativ la cumpărarea taurilor de import, rugându-Vă ca intrucât aveți intențiunea să cumpărați din acestea animale de reproducție, tauri Simenthaler și vieri Iorkschi să binevoiti a-ne aviza de urgență pentru a putea interveni.

Copie după adresa Ministerului de Agricultură și Domenii Direcțiunea Zootehnică și Sanitară-Veterinară

No. 69212. din 27 Martie 1930.

Domnule Președinte,

Pentru îmbunătățirea raselor de vite și porci din întreaga țară, Ministerul a afectat un fond care să servească la cumpărare de reproducători de rasă pură, cari să fie distribuiți Camerelor de Agricultură.

Modalitatea de plată a acestor reproducători am hotărât să fie astfel:

Din costul reproducătorilor (inclusiv transportul lor) Ministerul suportă 25% iar restul de 75% se achită de către Camerele de Agricultură din imprumuturi făcute asupra fondului rambursabil de 100. milioane, în condițiunile pe cari le cunoașteți adică fără procente.

Ministerul mai suportă în întregime cheltuelile Comisiunii de cumpărare.

De oarece Comisiunea a plecat chiar astăzi în Elveția și Austria să cumpere tauri și juninci din rasele Simmenthal, Schwyz și Pinzgau, Vă rog să ne comunicați de urgență astfel ca răspunsul D-voastră să-l avem până la 10. Aprilie a.c. în care răspuns să ne indicați numărul taurilor și junicilor din rasa Simmenthal, rasă fixată pentru regiunea D-voastră.

Deasemenea Vă rog să ne arătați și numărul vierilor și scroafelor de rasa Yorck de care aveți nevoie și cari se vor da în aceleași condițiuni ca și bovinele.

Imediat după efectuarea transportului Vă vom comunica suma de revine asupra Dvs. pentru reproducătorii primiți.

p. Ministru:

(ss) Ionescu Brătia.

Director:

(ss) insicifrabil.

Aviz.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 6 Aprilie ora 3. p. m. Dl. I. C. Teodorescu Directorul din Ministerul Agriculturii și Domeniilor va ține în sala cinematografului din comuna Ghioroc județul Arad conferință *piticolă* urmată de film cinematografic.

Intrarea este gratuită.

Daritorii sunt rugați a participa la această conferință, intrucât se vor aștepta chestiuni foarte importante.

Diracțiunea Camerei.

Introducerea semânței selecționate de porumb prin regiunile deluroase ale județului.

Intrucât în părțile deluroase ale județului se folosește pentru hrană în mare parte și făina de porumb. Camera de Agricultură a Județului în vedere ameliorării recoltei din punct de vedere nutritivă a cucuruzului și pentru a evita diferitelor morburii ce s'ar putea ivi prin hrană a aflat de bine se distribuie agricultorilor de prin comunele de pe dealungul Mureșului și Crișului un soi de porumb selecționat în mod gratuit.

Cantitatea va fi predată comunei care la rândul ei pe baza unui tablou depus va împărți semânța populației de acolo pentru însemnare.

Diracțiunea Camerei

Continuarea raportului de activitatea Camerei pe anul 1929.

Mașini agricole.

Conduși de interesul ca să introducem pe lângă semânță bună și mașini și alte unelte de prima necesitate în gospodăriile noastre dela țară, am importat dela Fabrica din Cehoslovacia Melichar Umrath et Comp. Brandeis, 80. mașini de semănat de diferite dimensiuni și sistemeuri între cari am avut și mașini pelângă condițiuni foarte avantajoase, cari fără excepție au fost de prima bonitate și le-am plasat amatorilor din județi în special forțând aprovizionarea păturei populației agricole de pe locurile deluroase pe Valea Mureșului, Valea Crișului și Valea Deznei.

Cu aceste ocazii am căutat să propagăm și obicinuim țărănul nostru și la conlucrarea de întovărășie, intrucât am pus condițiuni de înlesnire cu 50% la acelea comenzi cari se fac pentru asociații de cel puțin 5. persoane — toți de meserie agricolă. Acest act de constituire și

totodată de comandă a fost vizat de autoritățile comunale. Nouă ne formează ca acte justificative pentru toate garniturile ce au eșit pentru acest scop din magazie. Particularilor cari sunt în stare să-și comande mașini și uneltele pe buzunarul propriu și singuri am dat mașinele cu o reducere de 20% acolo unde în comuna respectivă nu sunt alte mașini, iar pe alte locuri unde mai sunt din aceste unelte în folosință comenzile privite au beneficiat numai de reducerea ce am obținut ca angroșiști dela fabrică.

La fel am forțat să plasăm din aceste mașini și la comunele mai sărace și colonii unde populația este de tot lipsită de mijloacele materiale tot cu 50% reducere din cost.

Prin aceasta acțiune am ajuns ca mașinele să fie predate amatorilor mai sus notați cu o reducere de 80%—50% sau 35% față de prețurile ce sunt pe piață.

Față de anul trecut am realizat și pe acest teren un sport important, importând cu 60 mașini mai mult.

Pentru curățirea semințelor am importat triere dimensiunile potrivite, dela Fabrica „Heid“ din Austria. După aceea am importat un număr de 16. grăpi de țelină cari le-am adus dela Fabrica „Gross“ din Leipzig, pentru a-le putea da comunelor din județ în vederea reparării pășunelor și islazurilor, cari intradevăr sunt foarte neglijate.

Tot în cadrele intențiunilor susindicate, am intrat în legătură directă cu cele mai de seamă fabrici în străinătate pentru pluguri, dată fiind dorința Camerei ca în decursul timpului cât mai apropiat să importăm pentru agricultorii noștri și pluguri bune și pe lângă prețuri convenabile. În aceasta privință am dispus să ni se trimită dela toate fabricile câte un exemplar din dimensiunile aceleași, cu care în decursul primăverii vom face încercările la fața locului pe baza căror experiențe apoi vom putea ști care vor fi mai preferabile atât ca preți cât și ca material.

Gunoii artificiali.

În cadrele largi ale Camerei noastre, relativ, toate năzuințele de a majora producția în agricultură ne-am îndreptat atențiunea și către aceasta latură de mare importanță, pentru a cărei interes am depus un deosebit zel făcând propagandă cât de in-

tină prin satele dela țară parte prin conferințe, încercări și parte prin broșuri, buletin și altele, căutând a documenta populația favorul ce prin folosința gunoii artificial ar putea realiza în producția lor fie această de orice specie.

Am distribuit în total 35. vagoane Superfosct de 16% și 18% în valoare totală de L. 1.400.000.— 1. vagon Calciu Cianamidă în valoare de L. 72.250.— și 2. vagoane Guan Phospat Pui în valoare de L. 56.600.— Afară de aceste cantități am mai distribuit Diamophos, Nitrophoska etc. îngrășăminte combinate în cantități mult reduse pe regiunile unde continuăm anumite încercări și am în plasa Hălmașului unde au fost făcute peste 450. încercări, cari după informațiunile ce deținem au reușit foarte bine.

Semânțe de ierburi.

În vederea ajutorării agricultorilor și comunelor, Camera a înființat la Ferma Statului Semlaș un câmp pentru înmulțirea semințelor de ierburi. Comunelor cari au dorit să-și reînnoască pășunile le-a acordat toate ajutoarele posibile bănești etc. pentru a putea procura semânțe bune și de primul rang pelângă cost relativ foarte redus.

De altcum în privința acestor chestiuni va urma în curând să fie generalizată o propagandă peste întreg județul dată fiind Lege de exploatarea islazurilor și pășunelor comunale.

În vederea cunoștințelor noastre de aproape a datelor relativ însușirilor semințelor de ierburi diferite, am înființat și în anul trecut în mai multe locuri — pe regiuni — câmpuri demonstrative (grădini de ierburi) cu mai mult soiuri.

Avem în total 26 câmpuri „Lehrgarten für Grasser“.

Acțiunea noastră viitoare va fi continuată în anul ce urmează și în aceasta direcțiune.

Diracțiunea Camerei

Citiți! Citiți!
Buletinul Agricol.

Continuare din pagina 1-a.

rea satelor noastre. Îți doresc sănătate și perseverență în muncă și Dumnezeu să-ți ajute să obții numai rezultate frumoase pentru că după expirarea celor cinci ani de activitate de progres să te putem realege ca pe unul care s'a invrednicit de încrederea de care te-am încredințat prin voturile noastre.

La cuvintele dlui președinte Șt. Cicio Pop a răspuns d. dr. A. Lazar: adresându-se dlui președinte și consilierilor

„Vă mulțumesc din suflet pentru alegerea mea ca președinte al delegației permanente. Prin prețiosul vostru concurs și prin cunoștințele mele mă voi năzui să muncesc pentru o gospodărie bună în acest județ și singura mea menire va fi consolidarea materială a satelor noastre. Activitatea ce am dezvoltat-o și până în prezent să vă încredințeze de dragostea ce o păstrează țărânilor noastre și de supunerea mea în fața necesităților mari de ordin general și de stat. Voi păstra cu sfințenie dreptatea și legalitatea și numai pe această cale înțeleg să desăvârșesc frumoasa operă de care împreună cu mine sunteți călăuziți. Imi exprim marile mele mulțumiri și să vă zic să trăiți înspre binele acestui județ.

Cuvântarea dlui Șt. Cicio Pop și a dlui dr. Lazar a stârnit ovațiunii entuziasmate și îndelungi.

Membri aleși în delegația permanentă.

Cu unanimitate de voturi au fost aleși dnii: dr. Sever Popovici, Hunyar Alg., Takácsi Nic. dr. Iosif Fuidu — ca membri ordinari iar supleanți dnii: lanota Iosif din Păuniș, Brădean Zănobie din Comlăuș, și Iurj Ion din Halmagi. A primit patru voturi d. dr. A. Ursuți.

Comisia de verificare

În comisia de verificare au fost aleși cu unanimitate dnii: dr. C. Buștea, din Chișineu, Veber Ion din Schöndorf, Arc. Crâșnic din Semlac, dr. Lelik Șt. din Pecica și lanota Iosif din Păuliș.

Acestei alegeri i-a urmat alegerea membrilor în diferite comisii în cari, cum reținem în cuprinsul ziarului nostru au intrat o seamă de dne române.

Propunerea dlui dr. Borneas I.

Foarte just și la locul ei a fost pusă problema necesității elaborării regulamentului de funcționare a consiliului de către d. deputat dr. Iulian Borneas. Consiliul a acceptat propunerea și votând urgența a delegat o comisiune compusă din membrii delegației permanente din care mai fac parte și dnii Dr. Borneas, Daranyi și prot. deputat Cosma, cari să prezinte în viitoare ședință proiectul pentru a fi discutat.

Cuvânt de închidere

La urmă a luat cuvântul d. deputat gen. Al. Vlad care remarcând că la 1 Aprilie este ziua nașterii dlui președinte Șt. Cicio Pop exprimă dlui Cicio Pop în numele consiliului, urările de bine și-l încredințează de iubirea și solidaritatea populației noastre județului Arad.

D. Cicio Pop mulțumește tuturor pentru caldă manifestare ce i-s'a făcut și sfătuiește pe consilieri la muncă asiduă și spornică.

Din partea consilierilor țărani a vorbit d. Moș Ilie din Selegeni, plasa Șebîș și transmite dlui Cicio Pop omagiile populației din valea Deznei.

Ședința se ridică la ora 1 și 30 pm. după care a urmat o masă amicală în restaurantul Palkovits. **Red.**

Congresul general al Tineretului Național-Țărănesc

Duminecă 23 Martie crt. s'a ținut la București în sala „Eintracht” primul congres al Tineretului Național-Țărănesc român. Sala era prea puțin încăpătoare pentru marele număr de delegați ai tineretului național-țărănesc, veniți din toate unghiurile și aproape din toate județele țării, și numeroasa asistență de prieteni.

Congresul a fost prezitat de d. deputat Căpățâneanu, delegatul conducerii centrale a partidului Naț.-Țărănesc într-o atmosferă plină de entuziasm.

D. deputat Tilea delegatul Chemării din Cluj aduce salutul frățesc al organizației tineretului naț.-țărănesc din Ardeal și Banat, organizație care numără peste 3000 tineri intelectual și 130.000 tineri săteni.

Au participat la congres și dnii miniștri Virgil Madgearu și Ion Mihalache, cari au fost îndelung ovaționați.

D-l I. Mihalache, (puternic aplaudat a mulțumit pentru călduroasa primire a tinerilor lui camarazi. D-sa a spus apoi că, d-l președinte al partidului național-țărănesc Iuliu Maniu, fiind împiedecat de un program dinainte stabilit, n'a putut lua parte la deschiderea acestui congres. Totuși d-sa își exprimă cel mai afectuos salut pentru congresiști și îi asigură că e întotdeauna cu sufletul la desbaterile lor.

D-l Mihalache a spus în discursul său:

„Dv. tinerii mei camarazi, sunteți părălae de apă proaspătă cari țâșnesc, de pretutindeni, din creeri munților ca să improspății răul cel mare turnat în abia partidului național-țărănesc.

Partidul național-țărănesc a pus în linie de bătae batalioanele de tineri cari vor da rezorvorul de energie în regimul de gospodărie morală.”

D-l Mihalache sfârșește discursul urând membrilor din organizația Tineretului Național-Țărănesc să fie adevărați improspătitori de energii morale și fizice. „Intruți-vă și luptați, organizați-vă și disciplinați-vă în crezul partidului național-țărănesc și al ideologiei noastre”. Ovațiuni furtunoase).

Luând cuvânt I. Madgearu dsa a spus:

„Democrație nu poate exista ca un sistem de guvernare, decât atunci când se bazează pe realități, iar dacă tineretului unei națiuni se găsește pe cale reacționară, nu se poate realiza o democrație.

Dela voi tineret naț.-țărănesc, așteptăm continuarea ideilor noastre. Națiunea are nevoie de o regenerare morală și este datoră voastră s'o dați până în adâncurile ei, pentru salvarea țării.

Au mai vorbit dnii: Deputat I. Iacoban, din Bucovina, apoi d-nii Grosu, reprezentantul tineretului din Basarabia, Dan, trimisul tineretului Dobrogean ș. a.

La ora 4 d. m. au început în clubul central al partidului național-țărănesc desbaterile asupra anteproiectului pentru statutele organizației T. N. Ț. R.

Ședința se ridică la ora 8 seara.

S'au primit telegrame de felicitare din partea tineretului cehoslovac, polon, jugoslav, francez și bulgar. Congresul a continuat și Luni.

Sau trimis telegrame de solidaritate tuturor organizațiilor agrariene tineresti din țările vecine.

S'a ales apoi **comitetul executiv central** prevăzut de statute. Acest comitet se compune din 30 membri și conduce organizația T. N. Ț. R. din întreaga țară.

Comitetul executiv central nou intrunindu-se pentru prima dată, procedează la alegerea delegației permanente. Sunt aleși d-nii **Nestor Bădea** președinte, **Ion Iacoban** și **Dr. Jinga** vicepreședinți, **Alexandrescu** secretar, **I-sac** casier, **Dumbravă**, **Marinescu**, **Dan** și **Grosu** membrii.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

In ajutorul șomerilor. Primăria Arad pentru a ajuta pe cei fără de lucru a dispus ca publicul arădan să plătească benevol câțiva lei după biletele de cinematograful. Orașul intenționează ca pe orice cale să poată realiza un fond mai mare pentru a putea susține o bucatărie a șomerilor unde să se poată mânca bine pentru 10—12 lei.

Organizarea partidului naț.-țăr. la Roșia. Aflăm că în plasa Șebîș în comuna Roșia țărani de acolo dornici să aibă organizațiunea locală național-țărănistă decurând și-au ales un comitet din următorii membri harnici din Roșia: ca președinte Vasile Lazăr, vicepreședinte Terentie Mariș, secretar Ion Pergari, membri Ion Lascău, Alexa Bumb, Ștefan Bumb și Covacs Ion. Dorim membrilor noștri sănătate și spor la muncă.

Legea pentru apărarea liniștei și a creditului a intrat în vigoare. În Monitorul Oficial de 2 Aprilie a apărut legea pentru apărarea liniștei și creditului țării, intrând în vigoare 2 Aprilie.

Politica în școală.

de I. Cădariu.

V.

Atâta timp cât era „domn mare” („superior”, dragă Doamne!), N. Cristea își uitase de învățători și de Asociație. Titlul de președinte al acesteia îi trebuise doar numai ca un fel de suport inițial la începutul călătoriei sale spre revizorat. Odată ajuns revizor, ba încă și inspector, nu prea avea ce face cu acest titlu prea modest pentru strălucirea Măriei-Sale. De aceea și lăsase Asociația să dormiteze ani de-a rândul în completă neactivitate, având totuși grija (rezervă pentru zile grele) să informeze comitetul central dela Cluj, că la Arad toate merg strună! Îi expirase și mandatul de președinte, și el nici măcar n'a convocat adunarea generală să facă o nouă alegere, conform statutelor.

Dar roata norocului se învârtete, și oricât ar fi dreptatea de puțin prețuită în zilele noastre, totuși uneori ajunge și ea la cuvânt. Astfel „cel dovedit demn” se pomenește svârțit de pe fotel pe... bancă..., realizându-se astfel principiul de selecție al Englezilor: „Omul potrivit la locul potrivit”. Firește, a fost cam neplăcută aceasta... metamorfoză englezească aplicată în mediu românesc! Totuși după o clipă de uluire, omul și-a revenit în fire și a început iarăși să dea din mâni și din picioare. Deodată l-a prins o „dragoste” subită pentru Asociația învățătorilor. Vezi bine, se gândia omul la folosul ce l-ăr putea exploata încă

odată din calitatea de „exponent” al învățătorilor („bardul învățătorimii”) (!) — scria într-o gazetă un mameluc stupid).

Se temea însă că numărul „partizanilor” se va fi micșorat, deci se putea aștepta ca la o nouă alegere să fie pus în minoritate, mai ales că și „Căminul Învățătorilor” din Arad — proprietatea Asociației — sub blagoslovita gospodărire a „celor dovediți demni” se cam clatină binisor. Omul însă nu și-a pierdut capul, ci a lucrat foarte expeditiv. Adunarea generală convocată în 1929 la Ineu, n'a fost anunțată autorităților și din cauza această nici nu s'a putut ținea; iar mulțimea de învățători din întreg județul, după un drum zădarnic și o cheltuială de geaba, a trebuit să se reîntoarcă acasă sub zimbetele întregului bălcu (căci era zi de bălcu). După această manevră, care își avuse rostul să le ia învățătorilor pofta de a mai veni la adunările Asociației, se convoacă o nouă adunare la Arad pe ziua de 21 Noem. 1929. De astădată însă s'au aranjat lucrurile așa, ca convocarea să nu se trimită tuturor; s'au dacă s'a trimis, să nu ajungă la timp. „Partizanii” însă au fost vestiți din bună vreme:

Rezultatul a fost că din cei 700 învățători ai județului, au fost prezenți la adunare numai vreo 100. Totuși pentru o mai mare siguranță a „victoriei”, s'a făcut chiar la începutul șe-

dinței o nouă triare: După un scandal formidabil, inscenat cu o vulgaritate revoltătoare, nepartizanii cari avuseră îndrăzneala să stingheriască cu prezența și cu cuvântul lor „bunul mers” al trebușoarelor, au fost expulzați dela ședință. Acum „ai noștri”, rămași singuri ei între ei, făcură „alegera” după gustul „șefului”.

De aci înainte Asociația învățătorilor, încăpută din nou pe mâna lui Cristea — Olariu & Comp., le va putea servi iarăși ca bază de operații pentru o eventuală refacere a „situației” lor. **Acesta este și rostul revistei** — „pornită la drum” cu „tiparul socotelilor” pe spinarea dascălilor, — pe care N. C. o întrebunțează pentru a-și așiza în coloanele ei elucubrațiile sale confuze, în nădejdea de a mai ameți din nou lumea cu frazeologia sa goală. (Adece făcând omul ce știe că i-a mai „succes” și altădată. În adevăr, când umbla în ruptul capului după revizorat, „pornise” și atunci „la drum” cu fițuica „Năzuința”, în care scria: „Tot înainte, mereu înainte, iată loznica oamenilor... **imbrânciți de simpatia încercărilor**”. Despre această fițuică revista „Învățătorul” din Cluj No. 6-7/1923 pag. 9. scria că „limba este oribil scâlciată”).

VI.

Și după ce N. C. a „ajuns” la locuri de conducere cu astfel de mijloace și după ce în timpul cât a stat în acele locuri le-a transformat în adevărate agenturi politice, mai are nărșinarea să publice în revista apărută pentru afișajul său personal următoarele:

„Cea mai combătută și mai deo

Un apel și o rugămintă.

La Spitalul Mare județean din Arad avem o biserică românească destul de încăpătoare, cu turn, cupola și 3 clopote.

Aceasta biserică, cu intrare din strada Elena Gh. Birta, a trecut în posesiunea Românilor ortodoksi din Arad în anul 1925, de când se săvârșesc aici, participă sârmăni bolnavi din Spital, personalul administrativ și de servicii, precum și alt public din orașul Arad, pentru că durere, în gloriostul nostru Arad, cu 30.000 suflete, nu avem nici la zece ani după înfăptuirea României Mari, decât o singură biserică, cea episcopescă.

Aceasta dela Spitalul Mare este a doua. Nu avem însă la aceasta biserică: nici iconostas, nici obiecte sfinte, nu este pictată și nu are nici alte obiecte necesare.

Și ca să putem înzestra această biserică, cu necesare, facem un apel calduros și o rugămintă ferbinte: către instituțiile financiare din Arad ca să dea din venitele lor o mică sfărâmtură și pentru mângăierea sufletească a sârmanilor bolnavi.

Facem apel la reuniunile femeilor române, la inimile nobile ale damelor române, din Arad, județi și patrie să întindă obolul lor pentru înzestrarea casei lui Dumnezeu.

Rugăm pe domni români să dea o mică ofrandă și pentru biserica celor ce suferă. Facem apel calduros la cei ce și-au redobândit sănătatea în Spitalul din Arad și la aparținătorii acestora.

Rugăm cu frățească dragoste pe preoții noștri, să anunțe în sf. biserici pe enoriașii lor despre rugămintea noastră.

Vor fi primite cu dragoste creștinească: sume de bani pentru facerea picturii și iconostasului, o sf. evanghelie, potir, ornate, sf. cruce, măsurită, covor, icoane sfinte, prători etc.

Rugăm pe iubii donatori ca sumele și daniile ce vor oferi acestei sf. biserici să binevoiască a le trimite la adresa preotului dela aceasta biserică.

„Iată tendință care este privită din examinarea realității ca un punct nebros în situația actuală dărâmată din drumul progresului, este întreprinderea introducerii politicii în școala și recrutarea organelor de control din cluburile acțiunilor politice, iar, ca corolar nestabilitatea oclor dovedii demni de a fi păzitori permanenți ai învățământului primar.“ (III).

Trecem peste limba pocită și fraza stupidă, cari și de astădată oglindesc atât de bine gradul de „inteligentă“ al lui N. C. Ceea ce vom să reținem din acest fragment, este „ideea“ pe care se căznește să o exprime — atât de prost — autorul. Și „ideea“ ar fi aceasta: Politicianismul, intrat în școală, face ca „cei dovedii demni... etc.“ să nu aibă „stabilitate.“ Aceasta ar vrea autorul să ne-o spună direct. Dar oftatul lui după „stabilitate“, chiar acum când se vede gonit cu rușine din locul în care s'a fost cocoțat cu nevrednicie este o dovadă că autorul ar vrea să citim printr'ă șire că între „cei dovedii demni“ este și dânsul care — vedeți D-Voastră — suferă din cauza politicianismului!

Este în adevăr uimitoare temeritatea acestui individ, care — după ce toată lumea știe de ce a fost el gonit dela

Doamnele române în noul Consiliu județean din Arad

Cum am relatat în alt loc, în ziarul nostru, la constituirea consiliului județean, din 31 Martie ac. d. Ștefan Cicio Pop președintele consiliului a ținut de demn și echitabil ca în diferitele comisii să participe și o seamă de doamne române din Arad, cari prin munca lor patriotică de până în prezent au adus foloase reale județului și au contribuit în mod vrednic în totdeauna la coordonarea raporturilor dintre instituțiile de binefacere și între necesitățile de stat.

Astfel a fost cooptate în **comisiunea învățământului** de sub conducerea dlui consilier Nic. Adam. doamnele: Cicio Pop, Păcățeanu, Bucurescu Fl., Mladin, Iosif Popa, Dșoara Tulia Bogdan, dna Ascaniu Crișan. Mai fac parte din această comisie dnii: Dr. Teodor Botiș, Popovici Gh., și Dălea Pavel, I. Veber și Iosif Moldovan.

În **comisia cultului** de sub conducerea dlui consilier și deputat pro-

Citim în Nr. 72 al Monitorului Oficial că prietenul nostru Salvator Brădean, fiul primmedicului județean pens. dr. At. Brădean din Arad, a fost numit în postul de referent stagiar la Consiliul legislativ din București. Dl. Salvator Brădean a obținut de cîrând titlul de doctor în drept la Paris și grație numai vastelor sale cunoștințe juridice a putut să ajungă într'unul din cele cinci posturi care au fost declarate vacante și pentru cari au fost o mulțime de concurenți. Remarcăm că între cei cinci noi referenți d. Brădean este unicul ardelean.

părintelui Simion Stana consilier-cassier la Episcopia din Arad, care va da socoată publică despre banii și ofrandele primite.

Numele marinimoșilor donatori vor fi eternizate pe o placă ce se va așeza în sf. biserică.

topop Cosma Mihai doamnele: dr. I. Marșieu, Z Brădean, dr. Lazar Aug., Mr. Cosma, dr. S. Ispravnic, V. Gol diș, și dnii dr. I. Mager protop., pr. Codreanu Fl., prof. Popovici M. prof. Popovici A., și prot. dr. Pop Victor.

În **comitetul sanitar** de sub conducerea dlui consilier dr. I. Furdui doamnele: dr. Muscan, dr. A. Boțioc, dș. Moga, și domni dr. D. Cosma, Iovanov Milan, dr. Albu Ștefan, dr. V. Cucu, și dr. I. Schmidt.

În **comitetul ocrotirilor sociale**: de sub conducerea dlui consilier dr. Avram Ursuțiu, doamnele: dr. I. Robu, dr. T. Pop, dr. M. Mărcuș, dr. Cucu A., Nicolae Adam, dr. Botiș, Gheorghiu I. și domni: Teodor Stan, dr. Pieșea Ion, și Buza Cornel.

În **comitetul de comunicație și agricultură** de sub conducerea dlui consilier Takacs Nic, doamnele: d. I. Borneas, Birtolon A. și domni: Adam Nic., Ferian L., Raicu Dărie, Memetea Ion, dr. Müller Vendel și Fr. Petz.

Dintre consilierii aleși, au fost delegați în diferitele comisii următorii domni: în comisia mixta de rechiziție Popovici Moisă și supleant Bikadi I. În consiliul de recrutare d. Giurgiu Ion și supleant Morar Iosif. În comitetul școlar d. Șt. Cicio Pop și supleant d. Vict. Pop. În comisia de igienă d. Dr. Laza R. și supleant Fulge Nic. La Camera de agricultură d. Adam Nicolae și supleant Scrob Pavel.

Aici amintim că noul consiliul va intra în funcțiune imediat după confirmarea dlui dr. A. Lazar președinte al delegațiunii.

Credem că doamnelor române le va reveni o frumoasă atribuție având astfel posibilitatea să concureze și efectiv la munca de înviore și de conducere sănătoasă a județului Arad. Altor serii de doamne le va reveni sarcina de a-și consacra frumoasele calități de binefacere și de muncă sârguincioasă în consiliul orașului Arad, a cărui constituire, credem a ști, va avea loc de curând.

Red.

Spectacole

Filmul sonor: „Timpul liliacilor“

La cinematograful „Central“ din Arad se rulează timp de 5 zile, începând dela 2 Aprilie ac. filmul sonor „Timpul liliacilor“ (iorgovanilor). Publicul cinemal de siguri își reamintește de grațiosul film mut „Wings“ care a fost rulat în toamna anului trecut. Asemător aceluia este și filmul sonor „Timpul liliacilor“, numai că în acesta spectatorul are prilejul să savureze un episod plin de romanticism.

Subiectul filmului este și de data aceasta marele război mondial. Întâmplarea se petrece pe frontul franco-german. În dosul infernalei lupte, într'un sat, staționează floarea erină engleză care are orănuisă spirit juneasca tranșeei infanteriei franceze. Aci trăiește cu mama-sa, tinara Jeannina, având o cărciumă, un loc plăcut de întăinire al pușilor englezi.

Jeannina, e o tata sburcănică și un bită de ofiterii aviatori. Dar ea iubeste numai pe unul: pe căpitanul Hoter, pe Filip. Acesta ală de iubirea ei numai în ziua când trebuie să se dea crancă lupta aeriană. Jeannina incurajează pe cei slabi dar când trebuie să se dea partea de Filip își descoperă amorul și nu vrea să-l iase. În starșit cecează în semn de iubire, dă căpitanului floare de liliac, cari să-l apere în luptă. Trupele franceze în acest timp retrag și satul trebuie evacuat. Toți citorii pleacă numai Jeannina rămân și așteaptă pe Filip. Lupta aeriană dă. Toate aeroplanelor se prăbușesc pământ.

Dintre vrăjmași nu scapă nici unul, iar dintre engleji scapă numai Filip căzând chiar în fața cărciumii Jeanninei. Ea l-a urmărit și îl scapă din tre ruinele avionului, Filip ajunge, într'un spital. Jeannina îi pierde urma dar îl regăsește într'un oraș. Nu-l poate vedea pentru că tata lui Filip, un general sever, îi declară Jeanninei că Filip a murit. Desperată, Jeannina trimite pentru cosciugul lui Filip un buchet de liliaci. Dar Filip nu e mort. El zace într'un pat din spital într'o stare de inconștiență. Simțind mai apoi

aroma iorgovanilor se trezește și își amintește de Jeannina. Simte că trebuie să fie în apropiere. Cu mai sfortări deschide geamul și vede pe Jeannina, hoinărind aiurită printre raniții din grădina spitalului.

Filip strigă din răspuțeri și abea târziu aude și Jeannina care nu vrea să creadă ochilor că Filip trăiește. De bucurie, ca o nebună, străbate printre santinelele dela intrare și se aruncă în brațele lui Filip care o sărută cu pe timă. Fine.

Rolul căpitanului Filip amdirăb este redat de actorul Gary Cooper și Coolen Moore în rolul Jeanninei este cuceritoare. N'am fi sinceri dacă n'am remarca și de data aceasta meritul direcțiunii cinematografelelor din Arad care se achită atât de laudabil de greua sarcină de a satisface așteptările publicului cinemal arădan.

Spectator

Ziua nașterii dlui Șt. Cicio Pop. La 1 Aprilie ac. s'a sărbătorit al 67-lea dela nașterea dlui Ștefan Cicio Pop președintele organizației noastre. Dș. fiind plecat, după constituirea consiliului județean, la București i s'a trimis depeșe de felicitare. Din partea ziarului nostru a felicitat d. redactorul Puticiu P. Urâm iubitelui nostru președinte sănătate și viață îndelungată.

Spectator

locurile de conducere și după ce toată viața lui n'a făcut altceva decât politicianism, pe care chiar el însuși l-a vârit în școală — mai are lipsa de obraz să facă pe mielugelel nevinovat și să se plângă în contra politicianismului, cașicând — Doamne ferește — el n'ar ști nimic de așa ceva! Apoi — să ni-se dea voce — aceasta nu se poate numi altfel decât **culmea nerușinării!** Oricine altul s'ar putea plânge în contra politicianismului. Cristea-Olariu & Co. — cari au făcut și fac politicianism — n'au acest drept.

Și încă ceva. Cine a stat pe banca acuzaților și a scăpat din mâna justiției ca prin urechea acului, dacă ar avea măcar o fărâmiță de bun simț, ar trebui să-și pună cenușă pe cap și să nu-și mai scoată obrazul în lume, mulțumind lui Dzeu că n'a infundat pușcări!

Din cele cuprinse în această serie de articole, se pot desprinde următoarele 2 concluzii:

1. Autoritățile școlare ar avea datorită față de școală să taie odată pentru totdeauna lui N. Cristea și D. Olariu, precum și altor indivizi de seama lor, accesul la locurile de control în învățământ, unde „activitatea“

lor distructivă ar constitui o primejdie reală pentru școală.

2. Ar fi timpul ca învățătorii din jud. Arad să nu se mai lase a fi amețiți de vorbele sfiorătoare ale vânătorilor de situații. În special, ar trebui ca învățătorii județului nostru — în interesul lor și al școalei — să nu se mai lase conduși, reprezentați și indentificați cu N. Cristea, D. Olariu și alți indivizi de acest soi. Să ne dăm seamă: **Ce judecată își vor face adevărații oameni despre învățători, dacă ei constnt să fie înfățișați lumii prin năzbâțiile tipărite în revista lui N. Cristea, care pretinde că această revistă ar fi a învățătorilor?** Acest om și această revistă nu pot decât să ne compromită îngrozitor! Și atunci nu este de mirat, dacă societatea — și chiar oficialitatea — ne consideră drept o cantitate neglijabilă, care nu merită să fie ținută în seamă.

Până când nu vom ști să ne impunem considerației sociale prin muncă onestă, printr'o serioasă achiziție culturală și mai ales printr'o cinste și corectitudine desăvârșită, până atunci nu vom putea nădăjdui o soartă mai bună.

o—o

Societatea studențească „Crișana“ la Arad

Comitetul Societății studenților crișani din Cluj ne roagă să dăm publicității că societatea intenționează să ranjaze a doua zi de sf. Paști o seară artistică împreună cu petrecere ansantă la Arad și în ziua de sf. Gheorghe la Chișineu-Criș.

Satisfăcând acestei cereri a studenților nostru ne exprimăm bucuria că societatea „Crișana“ vine de astădată la mijlocul nostru cu un program artistic de a că-ui reușită nu ne îndoiim. Credem că intelectualii români din Arad și județ și chiar și țărănimea noastră vor participa în număr cât mai mare. Ar fi doar nu numai o dovadă de iubire față de studențimea noastră și un sprijin material, care ar da posibilitate societății să se desvolte și să-și desăvârșască programul de muncă care nu se re-trânge numai la înființarea de biblioteci în satele noastre ci și la alte fapte frumoase care ar urma să se înfăptuiască în ținutul Crișanei, deci în județele noastre de aci societatea „Crișana“ având ca membri numai pe studenții originari din acest ținut.

Cităm aci textual publicațiunea societății primită la Redacție:

Societatea Național-Culturală „Crișana“ a Studenților Universitari din Cluj — a proiectat un mare festival artistic urmat de dans pe ziua de 21 Aprilie (a doua zi de Paști) la Crucea Albă din Arad, și în ziua 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) la Casina roșie din Chișineu Criș.

Scopul principal al Societății este de a semăna cultură în masele poporului de pe Valea Crișurilor, înființând cât mai multe biblioteci, din venitul realizat în asemenea ocazii.

Facem deci apel călduros către toți tinerii români adresându-le rugăminte să participe într-un număr cât de mare la festivalul nostru, ușurându-ne astfel înființarea desideratelor noastre. La acest turneu luând parte un grup înzestrat de studenți, vom oferi On. Sperați o petrecere cu adevărat studențească.

Comitetul.

Atențiunea producătorilor de vin și țuică.

Ing. Ștefan David și prof. I. Ardelean au reușit să descopere un preparat care înlesnește foarte mult și grăbește fermentarea vinurilor și țuicii, îndilând de timp ratură. Atât la cald cât și la rece fermentarea (Ferbarea) mustului se face în timp foarte scurt și cantitatea de alcool este simțitor mărită.

Avantajele acestui preparat care se vîndează sub numirea de „BACTERIN“ sunt următoarele: 1. Mustul (de vin sau orice fructe) fierbe în mai scurt timp decât jumătate din ordinar. 2. Transformă tot zahărul pe care îl conține mustul în alcool ceea ce mărește cantitatea de alcool a vinului sau țuicii. 3. BACTERIN-ul este foarte eficient, deoarece pentru fermentarea unui litru de must ajunge o cantitate ce costă abia 10—15 bani.

BACTERIN-ul se pune în vânzare în Laboratorul Școlii Comerciale Superioare din Arad, Piața Xenopol No. 1. Tot acolo și îndrumări pentru întreținere.

Adunarea Generală a comitetului școlar dela Liceul „Moise Nicoară“.

Duminică 30 Martie a. c. a avut loc în sala festivă a liceului „Moise Nicoară“ din loc, Adunarea Generală a comitetului școlar de pe lângă acel liceu. După ce dl. Goldiș președintele comitetului deschide ședința, dl. Ascaniu Crișan dă cetire raportului de spre activitatea comitetului școlar în anul 1929. Remarcă realizările făcute — instalarea vrefelii electrice pe baze noi în întreg liceul, instalarea alor 2 superbe candelabre în sala festivă a liceului, etc. — și încheie cerând adunării generale aprobarea gestiunii pe anul 1929, încheiată cu 6.513.614.- Lei la venituri și 6.197.189.- Lei la cheltuieli, deci cu un excedent de 316.425.- Lei. După ce adunarea aprobă, dl. director Ascaniu Crișan, de cetire proiectului de buget pe 1930, în care s'a prevăzut suma 6.636.803.- Lei la venituri și cheltuielilor. După ce adunarea a aprobat proiectul, dl. Vasile Goldiș înainte de închiderea ședinței spune câteva cuvinte despre rolul și importanța ce ar trebui să o aibe comitetul școlar, un fel de asociație a părinților și a profesorilor în vederea unei educații ideale dată elevilor. Rep.

O nouă revistă: „România literară“

La 23 cor. a apărut revista „România literară“. Numele colaboratorilor, între cari cetim pe dnii Agărbiceanu, Bogdan Duică, L. Rebreanu Hulea și o seamă de scriitori ardeleni, dovedește că este o revistă serioasă tratând literatura, artă și cultură. În primul număr cetim de articole de dnii Ovidiu Hulea, I. Agărbiceanu, L. Rebreanu-Hulea, G. Bogdan Duică, Dl. Ciura, Emil Giurgiuca, dr. Coriolan Suciu, Gabriel Dragan, Nic. Mărgineanu, și R. Demetrescu. Mai cetim în revistă cronici, însemnări și recenzii asupra noilor cărți apărute. Noua revistă atât ca conținut și ca formă atrage pe ori care cetitor. Aflăm că primredactorul revistei este d. Ovidiu Hulea directorul liceului din Aiud, iar directorul administrativ d. G. Avramovici din Arad. Revista apare în editura „Cultura literară“ din Arad (piața Impăratul Traian No. 3). Abonamentul anual pentru funcționari, studenți și elevi 200 Lei, pentru particulari 300 Lei și pentru instituțiuni 500 Lei. Prețul unui exemplar Lei 30.— Cetim în revistă că dnii autorii și casele de editură sunt rugate a trimite la redacție pentru recenzii câte 2 exemplare din operele și publicațiunile lor.

Noua revistă umple în gol simțitor și apariția ei, desigur că a cauzat o bucurie cărturarilor noștri arădani pentru care felicităm pe inițiatorii revistei cărora le revine meritul editării ei.

Cutremur de pământ. Se anunță din Atena Grecia că s'a resimțit un nou cutremur de pământ. La Zagora cutremurul a fost formidabil și 15 case s'au năruit. Paguba este de peste 2 milioane. Locuitorii alarmați au petrecut două zile sub cerul liber.

D. Averescu a plecat în Italia pentru a-și restabili sănătatea.

„Citiți și răspândiți
„Românul“

Inchisorile ungurești Să se știe odată pentru totdeauna

„Budapesti Hirlop“ a publicat interpelarea, făcută în parlamentul maghiar de deputatul Kenez Bela, prin care autoritățile românești au fost invinuite că au închis la Praid pe un cetățean maghiar cu acte în regulă și că au îndemnat două familii ungare să plece în Hoduras. Legația noastră din Budapesta a arătat că la Praid nici nu există măcar închisoare și că în ultimii cinci ani nu s'a eliberat nici un passe-port pentru Honduras. Acesta deputat maghiar, după desmintire, a dat un comunicat spunând că la Doftana arestații Kovacs Ianos și Palinszky Ianos ar fi ținuti în condiții nesănătoase.

Ziarul „Nagyváradi Estilap“, din Oradia Mare, a reprodus polemica de mai sus, fără a menționa desmintirea legăției române dela Bueapeta; iar pe Kovacs și Palinszky îi dă ca morți.

La calomniile ungurești este suficient să opunem starea de fapt a închisorilor ungurești. Nu ne vom ocupa de cele din provincie unde în totdeauna abuzurile sânt mai mari, ci de închisoarea marelui stat major Honved, aflată în Budapesta Str. Konty Nr. 41/43. În această închisoare nuuăzeci la sută din arestați sunt cetățenii străini, trași în modul cel mai neomenos. De la începutul lui April 1927 până la 4 Iulie 1928 dintre patruzecișidoi condamnați definitiv și internați în această închisoare, toți cetățenii străini, în urma tratamentului sălbatec, au sucombat următorii:

Demiján Arpad, condamnat la 12 ani închisoare grea, cetățean român; Szmolka Ladislau, condamnat la 8 ani închisoare grea cetățean cehoslovac, Kardos Gajdos condamnat la 15 ani închisoare grea, cetățean cehoslovac, Csögör Gyula condamnat la închisoare grea pe viață, cetățean cehoslovac, Aranykövi condamnat la 12 ani închisoare grea, cetățean cehoslovac, Vád. Berka, condamnată la 3 ani închisoare grea cehoslovacă, Kopper condamnat la 12 ani închisoare grea, cetățean cehoslovac și alți patru indivizi au mai murit, — numele lor însă nu l am putut afla.

La data de 4 Iulie 1928, următorii condamnați se găseau zăcând de tuberculoză: Schuller, condamnat la închisoare grea pe viață, pentru spionaj în favoarea Franței, cetățean maghiar; Tadicș Ioan Andrei, condamnat la 8 ani închisoare grea, cetățean jugoslav; Velczer, condamnat la moarte, chestiunea sub apel, cetățean român; Hirsch Paul, condamnat la 3 ani închisoare grea, cetățean jugoslav.

Am putea să da un foarte mare număr foarte mare număr de arestați inbolnăviți în închisoare, dacă numele lor n'ar fi ținute în cel mai strict secret.

În toate închisorile militare ungurești se aplică următoarele pedepse:

Apă și pâine goală, în cantitate foarte mică; o zi sau două fără pâine și fără apă, de foame, în fiecare săptămână; aplicarea fiarelor, așa zisa „kurta vas“; celula fără pat, în besna cea mai adâncă. Dupe declarațiile celor care cunosc aceste închisori, constituția cea mai robustă este redusă într-un an la ultima mizerie fiziologică. din cauza torturilor; nimeni nu poate trăi acolo de cât cel mult doi ani, în cazul când este o fire prea rezistentă.

Cei care întrețin aceste temnițe închizitoriale, mai pot discuta regimul civilizat din închisorile țării vecini?

Știri diferite

D. dr. Iustin Marsien prefectul județului Arad se găsește în concediu de o lună. Dșă se întoarce din străinătate numai la 30 Aprilie.

La ministerul de interne se lucrează asupra unui proiect de lege împotriva acelor cari în zile de sărbătoare națională sau asemănătoare nu arborează drapelul național.

Regiunile noi agricole. Aflăm că ministerul de domenii și agricultură a împărțit consilieratele agricole pe regiuni. După noua repartizare, total sunt 71 de consilii agricole.

Consilieratul agricol Arad astfel se împarte în șase regiuni cu reședințele la Arad, Pecica, Chișineu, Ineu, Pâncota și Radna, având în frunte câte un șef de regiune, — la Arad pe d. Const. Simionescu, la Pecica pe d. Ilie Mitrăn suspendat, la Chișineu pe d. Nic. Răducănu, la Ineu pe d. Th. Georgescu, la Pâncota pe d. Alex. Călcescu, și la Radna pe d. Panait Dinu.

Pensionarea Funcționarilor publici. La 1 April s'a depus la cameră noul proiect de pensionare a funcționarilor publici. Conform proiectului, funcționarii de stat, fie din administrațiunile centrale sau exterioare ale ministerelor, fie din instituțiile autonome vor putea fi puși în retragere pentru a-și regula dreptul la pensie în tot cursul anului 1930 dacă au 30 ani servicii sau au împlinit vârsta de 57 ani. Excepție fac magistrații, ofițerii, preoții și învățătorii. Legea va avea efect și asupra acelor a căror termen de pensionare ar fi reglementat prin legi speciale.

Dl. dr. Lazar Augustin confirmat.

La încheierea ziarului aflăm cu bucurie că d. dr. Aug. Lazar fost confirmat președinte al delegației județene de d. Director ministerial din Timișoara. În urma confirmării, d. dr. Lazar a depus la 3 Aprilie a. c. jurământul legal în mâinile dlui prefect subț. Dr. Anghelina Iosif.

Alegerea de paroh la postul rămas vacant în locul neuitatului nostru par Alexiu Popovici, s'a efectuat în ziua de 23 Martie după săvârșirea Sf. Liturghii și a Chemării Duhului sfânt în biserica Catedrală. Dl. protopop Traian Vățian ridicat dintr'o greaboală, ce l-a ținut departe de sfântul altar aproape trei luni, este primit de credincioși cu o bucurie sinceră. Actul alegerii îl conduce Prea Cucernicia Sa însoțit de bărbaii de incredere Dr. A. Boțioc și I. Vulpe. S'au prezentat la votare 212 membri ai adunării parohiale dând pentru pr. F. Codreanu 207, iar pentru par. I. Laza 5 voturi. Se declară ca ales cu mare însuflețire par. Florea Codreanu, care și până în prezent a servit sfântul altar al Catedralei în calitate de capelan protopesc.

Programul cinematografulor

Central: „Jeanine“ film sonor cu Colleen Moore și Gary Cooper.
Select: „Căpitan Sorrell“ cu H. B. Warner, Nils Asther și Mary Nolan.
Elite: „Lupta cu chinezi“ în rolul principal Richard Dix.
Grădiște: „Jumătate băiat, jumătate fată“ cu Bebe Daniels și James Hall.
Gai: „Spaima fermierilor“ cu Ken Magnard și renumitul cal Tarzan.

Felicitările funcționarilor județeni pentru d. dr. A. Lazar. Cu prilejul alegerii ca președinte al delegației permanente a dlui dr. A. Lazar la județ, funcționarii prefecturii în număr complet au ținut ca la 1 Aprilie a. c. să-și exprime urările de bine prin d. dr. Nicsin șeful serviciului administrativ, d. dr. A. Lazar a răspuns cerând funcționarilor cea mai mare diligență, promptitudine și conduită cuvioasă față de superiori și particulari, unicul lucru ce poate garanta o bună și modernă administrație. Din partea d-sale a promis funcționarilor cel mai larg sprijin asigurându-i că d-sa înțelege să le fie coleg în schimbul unei vrednice și merituose colaborări din partea funcționarilor, pentru a se putea desăvârși reforma administrativă, care în județul Arad, intenționează să fie exemplară și de model.

Societatea Anonimă Industrială
Arad-Brad
S. I. A. B.

Se reamintște Domnilor acționar ai Societății, că la Adunarea Generală de la 12 Aprilie pot participa toți acei, cari au depus acțiunile la Hitelbank (Budapesta) Casa de Păstrare Agricolă Arad Cenădană (Arad-Csarádi Gazdasági T. P. (Arad) sau la sediul Societății. Sânt numai rugați ca în conformitate cu Statutele să treacă pe la sediul Societății cel mult cu trei zile în nainte de data Adunării spre a-și ridica legitimațiile.

G. 1229/1930.

Publicație de licitație.

În baza execuției de escontentare efectuată în ziua de 13 Ianuarie 1930 pe baza deciziei Judecătoria Mixtă Arad cu No. 3041/1928 obiectele sechestrate în procesul verbal de execuției No. G. 1929/1930. 1 birou, 1 canape, 2 foteluri, 1 covor și alte obiecte prețuite în suma de 18.400 Lei, în favorul întreprinderii de Mașini și Automobile Ablonczy și Bustin S. A. din Arad reprezentat prin Dr. Cornel Luțai avocat din Arad pentru suma de 811.— Lei capital, interese de 12% dela 6 Februarie 1928 precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Arad Str. Luther No... în ziua de 25 Aprilie a. c. la ora 5 d. m. conf. art. de Lege IX. §-lui 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.

Aceasta licitație se va ține și în favorul; Banca „Victoria“ din Arad, Ioan Limbeck și Fiul.

Arad, la 27 Martie 1930.

Indescifrabil:
Șef portărel

Primăria Municipiului Arad.
Nr. 1.775/1930.

Publicație

Se aduce la cunoștință generală, că pentru concesionarea bufetului situat în clădirea comunei din Str. 1 Decembrie, în ziua de 15 Aprilie 1930 ora 10 a. m. se va ține în biroul serviciului economic (Primăria etaj Camera 104) licitație publică, cu oferte închise și sigilate pe lângă observarea formalităților prevăzute de Art. 88—110 a legii contabilității publice.

Deodată cu oferta se va înainta Comisiunii de licitații și garanța de 10% în numerar, sau hârtii de valoare garantate de stat.

Costul de sarcini se poate vedea în fiecare zi de lucru sub orele de serviciu în Camera Nr. 104.

Arad, la 26 Martie 1930.

Primăria Municipiului Arad.

Nr. 136/1930.

Primăria comunei Iermata

Publicație

Primăria comunei Iermata publică pentru ziua de 12 Aprilie 1930 h. 2. p. m. următoarele licitații:

1. Pentru vinderea alor 2 tauri comunali, unul apt pentru reproducție, iar al doilea selecționat.

2. Edificarea unei fântăni din piatră pe teritoriul izlazului comunal.

Licitatia se va ține cu respectarea dispozițiilor legii contabilității publice.

Iermata la 24 Martie 1930.

Primăria comunei.

România.

Portărelul de pe lângă judecătoria rurală Radna-Șiria
G. No. G. 5117/1929.

Publicație de licitație

No. 209 port.

Se publică spre cunoștință generală, că în ziua de 10 Aprilie 1930 începând la orele 3 p. m. se va vinde prin licitație publică la fața locului din comuna Seleuș averea următorului compusă din următoarele; Una pendulă de perete, un bufet, una masă de sufragerie cu 6 scaune, un crin, una trăsura toate evaluate în preț de Lei 14.800.—

Această avere se vinde pentru despăgubire creditorului Arădana Bancă de Credit în Arad, repr. prin avocatul Dr. Aurel Raicu din Arad de suma de 74.000 Lei capital cu 15.5% interese pe an, plus speșele ocazionate cu execuția ce are a primi pe baza deciziei No. 3370/1929 a Tribunalului Arad.

Radna la 15 Martie 1930.

Antonescu
portărel.

Primăria Municipiului Arad.
No. 5901/1930.

Publicație.

Neaprobându-se rezultatul licitației din ziua de 20 Febr. 1930, pentru concesionarea chioscurilor de ziare în Str. Alexandri și Piața Avram Iancu, se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 12 Aprilie 1930 ora 10 a. m. se va ține în biroul serv. econ. (Primăria cam. 104) o nouă licitație publică, cu oferte închise și sigilate pe lângă observarea formalităților prevăzute de art. 88—110 a legii contab. publice.

Deodată cu oferta se va înainta comisiunii de licitații garanța de Lei 10.000.— pentru fie care chiosc de ziare, în număr sau hârtii de valoare garantate de Stat.

Caietul de sarcini se poate vedea în fie care zi de lucru sub orele de serviciu în camera 104.

Arad, la 26 Martie 1930.

Primăria Municipiului Arad.

Regatul România.

Prefectura Județului Arad
Serviciul Financiar și Economic.
9781/1930.

Publicație.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 24 Aprilie 1930 orele 10 a. m. se va ține în sala mică dela Prefectura județului Arad, licitație cu oferte închise în conformitate cu Art. 88 110 din Legea contabilității publice pentru darea în arândă pe timp de un an, începând cu data de 1 Mai 1930 până la 1 mai 1931, următoarele edificii din Târnova și anume:

1. Fosta locuință a pretorului, compusă din 6 camere, 2 antreuri și dependințe, una bucătărie de vară, un grajd una cocină pentru porci și circa 2 $\frac{1}{2}$ jugh. cadastrale grădină.

2. Edificiul fost pretură, compusă din 4 camere, din care una este ocupată de medicul veterinar pentru birou.

3. Locuința secretarului de plasă, compusă din 4 camere, dependinți, un grajd și cea. 1 jugh. cadastral grădină.

Caietul de sarcini se poate vedea în biroul Serviciului Financiar jud. și la Primăria comunală din Târnova în zilele oficiale între orele 11—13 din zi.

Concurenții vor specifica în oferta, că cunoaște localul din chestiune și caietul de sarcini. Prețul urmează a-se oferi pentru fiecare edificiu în parte.

Garanța este de 5% din suma oferită, urmând a-se depune la Administrația Financiară Arad în numerar sau efecte garantate de Stat, iar recepisa originală se va prezenta Comisiunii de licitație în plic închis și separat de ofertă.

Arad, la 28 Martie 1930.

p, Prefect: Șeful Serviciului
ss. Dr. Lazar ss. Stanca

Regatul României.

Dela Dr. Stefan Roman notar public
Buteni.

Edict de licitație

Koreck Augustin proprietar domiciliat în Cuied m'a recercat că pe lângă intervenirea noastră să videm 50 tone material lemnos „trunchiuri de ponor“ în senzul §§ lor 347-352 din legea 1875. XXXVII. pe contul și pericol al firmei Gergely et. Co. Arad, (str. Nicolae Oncu No. 22) care marfa este înmagazinată în Gara Șebîș C.F.R. în prețul sumei de 39500 (Treizecișinouămiiicisute Lei.

Pentru efectuarea acestei licitație am fixat termen la ziua 3 luna Aprilie anul 1930, la orele 3 p. m. în Gara la Șebîș și cu această ocazie se vor vinde 50 tone material lemnos trunchiuri (bulvan) de ponor cu prețul de strigare 39500 Lei plus oferantului, care se vor vinde și mai jos de prețul de strigare pe lângă achitarea momentană în numerar a prețului de cumpărare.

Dat în Buteni, la 24 Martie 1930.

Notar public:
Dr. Roman

No. 551/1930.

Primăria comunei Șepreuş.

Publicație.

Primăria comunei Șepreuş publică licitație publică pe ziua de 1 Maiu 1930 ora 8 a. m. pentru rectificarea foilor cărții funduară cca 2800 foi.

Licitatia se va ține în localul primăriei, în conformitate cu legea contabilității publice.

Șepreuş la 27 Martie 1930.

Primăria.

România.

Judecătoria rurală Chișineu-Criș
Nr. 2248/1928.

Publicație de licitație

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștință generală, că în ziua de 27 Aprilie 1930, ora 10 a. m. se va vinde prin licitație publică la fața locului din comuna Simandul de jos la următorul:

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștință generală, că în ziua de 27 Aprilie 1930, ora 10 a. m. se va vinde prin licitație publică la fața locului din comuna Simandul de jos la următorul:

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștință generală, că în ziua de 27 Aprilie 1930, ora 10 a. m. se va vinde prin licitație publică la fața locului din comuna Simandul de jos la următorul:

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de către aceștia și-ar fi câștigat dreptul de coperire licitația prezentă este dată și în favorul acestora în art. 120 al legii LX. 1881.

Chișineu-Criș, la 20 Martie 1930
Virgil Bărbulescu
delegat judecătoresc

Comitetul Școlar Rural din Seleuș

Publicație.

Se aduce la cunoștință publică în ziua de 27 Aprilie 1930, ora 10 p. m., la școala primară de Șebîș Seleuș se va ține licitație publică oferta închise și timbrate în rețea pentru confecționarea mobilierului necesar la această școală, conform planurilor aprobate de Comitetul Școlar dețean Arad.

Caietul de sarcini, împreună cu planul și devizul lucrărilor, se poate vedea și copia la direcțiunea școlii în fiecare zi dela 11—1 a. m. și până la 25 Aprilie inclusiv.

Amatorii, odată cu oferta vor pune și o garanță de 6% în numerar la 25 Aprilie inclusiv.

Seleuș, la 25 Martie 1930.

Indescifrabil: Indescifrabil
președinte. secretar

La „Lăptăria Agricultorilor“

Arad, Str. A. Mureșianu

să poate căpăta Unt de calitate
Lei 160.— kgl. Cascaval
leider 60.— Lei. La comenzi
prețuri favorabile.

Fleștecare fînd Români
credință către Patrie, Trăiește
Partidul N.-țărănesc în fruntea
roafă volnicilor.

Abonații ziarului nostru
cu stăruință rugați a plăti
namentul. Costul abonamentului
se va trimite pe adresa administrației ziarului.

Achitați abonamentul
la „ROMÂNUL“